

CAP

VERMELL

DRINK
ORANGE

Nº 98

CAPDPERA - CALA RAJADA

FEBRER 1989

PORTALET

EL PODER

Pensem que, amb més o menys fortuna, "Cap Vermell" ha vingut demostrant una coherència, i també insistent, línia d'opinió vers el problema del creixement urbanístic del nostre municipi. Línia, per altra part, normalment crítica amb la que manté el nostre Ajuntament al respecte. De qualsevol manera, sempre hem procurat que els propis responsables de conduir el procés urbanístic local, això és, batle i regidors, expresassin clarament quins són els criteris que en cada moment presideixen el seu quefer. En aquest mateix número, a les nostres pàgines centrals, en teniu una mostra.

Al llarg d'aquests més de vuit anys d'existència de la nostra publicació, no hem pogut evitar que s'apoderàs de nosaltres un sentiment d'impotència davant l'especulació del nostre patrimoni paisatgístic, malvenguent tots i cada un dels pams de la nostra marina susceptibles d'ésser urbanitzats. I més ens dol quan tenim la sensació que la darrera paraula sobre el futur del nostre municipi tampoc la té l'Ajuntament. No poques vegades hem constatat aquesta sensació entre els propis regidors. Com si uns poders incontrolables-i gairebé innominables- fossin els que venguessin a substituir la sobirania popular i detentassin un poder que ningú els ha conferit.

Si aquesta sensació és certa, si les pressions són moltes, si el setge a que es veu sotmés l'Ajuntament és avassallador, cal un esforç col·lectiu per tal de recuperar el poder. Cal que aquest poble recobri la confiança en ell mateix, i amb la confiança retrobi la perduda capacitat de decisió sobre el propi futur.

Un capital purament especulatiu, sense cara ni ulls, sense nom ni llinatges, un capital que genera una riquesa restringida a uns cercles empresarials molt concrets, és el que bàsicament està creant aquesta espiral de creixement accelerat d'una oferta turística que ja es ressent dels propis excessos. Els servicis públics que aquest creixement demanda els hem de pagar entre tots, hi tenguem o no quelcom a veure, en siguem o no beneficiaris.

Si els propis regidors manifesten que aquest és un procés que s'havia d'haver desenvolupat d'una manera moderada i gradual al llarg del temps, ¿per què no posen els mitjans necessaris perquè així succeeixi? Cal recuperar la iniciativa. Cal recuperar el poder.

AQUEST NÚMERO L'HEM FET:

Joan Nebot
 Mari-Germa Melis
 Joana Colom
 Maria Vives
 Pep Terrassa
 Llucià Sirer
 Mª Antònia Nadal
 Jaume Fuster
 Ani Muñoz
 Antoni Amorós
 Gabriel Torres
 Domingo Chaparro (fotos)
 Gabriel Flaquer
 Antònia Garcia

BOLLETÍ DE L'OBRA
 CULTURAL BALEAR

Capdepera - Cala Rajada

FEBRER 1989

Via Joan Carles I, s/n
 Capdepera

Dipòsit Legal: 197/80

Imprimeix:
 APOSTOL Y CIVILIZADOR, Petra

Els articles publicats en aquesta
 revista expressen únicament
 l'opinió dels seus autors

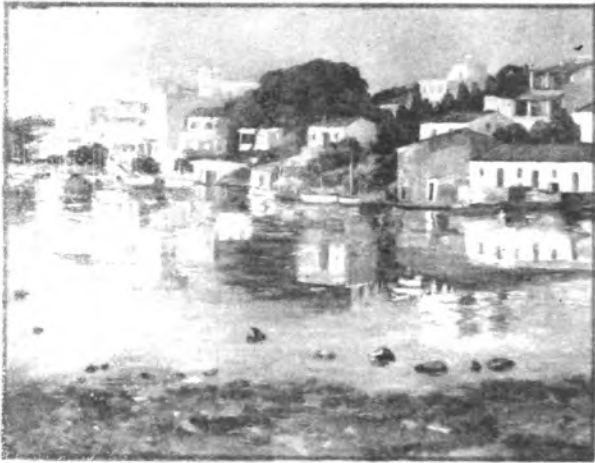

OBRES Durant l'hivern, tota la nostra costa bull d'activitat constructora, amb més trui, evidentment, a uns punts que a uns altres. Amb els responsables municipals en parlam a la nostra secció "Converses", d'aquest assumpte. El que volem dir aquí, simplement, és que hom pareix tenir patent de cors per ocupar vies i carrers, sense la més mínima consideració per a vianants i conductors, sense protegir les obres per tal d'evitar accidents i sense senyalitzacions de cap mena que advertesquin els ciutadans. Un exemple palès l'hem tengut, durant una llarga temporada en els carrers Ramon Franco i Pizarro de Cala Rajada, totalment tapats, de manera que els conductors que circulaven pel carrer Isaac Peral, direcció Plaça dels Pins, si pretenien sortir a Elionor Servera havien de donar més voltes que una baldufa. Hi ha molts d'altres exemples.

SEGUEIX Hores d'ara, quan escrivim aquesta secció, segueix perllongant-se el període d'eixut que ve patint la nostra terra durant tot aquest hivern. La manca de pluja, que hom espera que s'arregli abans de l'estiu, podria provocar, com ja hem vengut anunciant, problemes seriosos en l'abastiment a indústries turístiques, pagesos, camps de golf, etc. etc. Mentrestant, ningú no ha parlat encara de restriccions en el consum. Tot és qüestió de temps.

INCENDI Com a conseqüència d'aquesta situació de manca de pluja, i també d'una forta ventada, el dia 16 de febrer es va calar foc a la zona de Son Cabila, just al costat del Claper dels Gegants i prop del començament del Golf Canyonel. A part de les quarterades cremades, unes quaranta segons les nostres notícies, el més greu és que això ja passi durant l'hivern. Què podem esperar de l'estiu?

PINTURES L'artista gabellina, Bàrbara Siner, exposà de bell nou a la Sala Municipal, del 21 al 28 de gener, una col·lecció d'olis i pastels, en què s'evidencià el grau de maduresa que ha assolit aquesta pintora. El nivell mitjà de l'obra presentada ens semblà molt alt, de manera particular les marines, on Bàrbara demostra una especial sensibilitat per copsar la enlluernadora claror mediterrània. Les vendes sembla que també marxaren força bé, així que l'artista pot estar contenta i nosaltres també per constatar la majoria d'edat artística d'una autora local.

ACCIDENTS Són el nostre pa de cada dia. Recordem-ne alguns dels darrers. El dia 28 de gener investiren l'amo en Sebastià Pascual, del que s'està recuperant. El mateix dia moria el jove Arturo José Longas, devora la gasolinera, en sortir de la carretera amb el cotxe. Uns dies abans, el dia 20, investia amb la moto en Pascual Martí, fent-se molt de mal a una cama. El 17 de febrer era el metge D. Bartomeu Balaguer qui tenia una topada, degut a la qual va haver d'estar uns quants dies de baixa i anar de metges...

CONCERT El dissabte dia 18 tengué lloc un magnífic concert, segons ens han contat, a l'església de Cala Rajada, a càrrec de la Coral Studium, de Ciutat, dins el ja una mica fastigós cicle d'"Un hivern a Mallorca". Naturalment, d'aquest concert ningú en sabia res més que els turistes allotjats en els distintes hotels que hi ha oberts. Se veu que els nadius ens hem de passar l'hivern a Mallorca però sense música. El mateix dia, la Coral S'Alzinar acutava a Son Macià, dins el cicle de música quaresmal que organitza la Federació de Corals de Mallorca.

AJUNTAMENT Des del mes anterior s'han produït dos fets importants a nivell municipal. Per una part, el cessament d'Antoni Muntaner -PSOE- del seu càrrec de Tinent-Batle, cosa de la qual s'assabentaren la majoria de regidors a través dels diaris. Per altra part, tenim les conclusions de la comissió informativa que ha vengut estudiant la denúncia d'un grup de policies municipals contra el sergent Terron, de la qual sí que en tengueren notícies els regidors, a porta tancada. En un cas i l'altre, el gabinet de premsa de l'Ajuntament, com que no existeix, no ha informat a l'opinió pública d'uns assumptes que preocupen als ciutadans, a esquena dels quals es governa. Després, a les enquestes, el percentatge de "No sap/no contesta" és cada vegada més elevat i l'absentisme a l'hora de votar força preocupant. I "Cap Vermell", com sempre, a la vostra disposició.

RUA Com dèiem el mes passat, aquest poble va de festa, i les rues de Capdepera i Cala Rajada, els dies 3 i 4 de febrer en foren una bona demostració. Més disfresses que mai, més música que mai, més trui que mai, de manera espontània i totalment desorganitzada fan pensar en la necessitat d'una planificació més acurada per a properes edicions. El punt de crispació, "a posteriori", ha vengut motivat pels rumors, sembla que justificats, de que una comparsa d'Artà havia cobrat per la seva presència a Cala Rajada. Molts diuen que l'any que ve es disfressaran els responsables de l'"Invierno" aquest. Mal precedent és aquest. A nosaltres no ens agrada.

RETRAS Com haureu comprovat, aquest número arriba a les vostres mans amb un lleuger retràs sobre el que sol ser habitual. Una inoportuna averia a les nostra estimadíssima màquina d'escriure, la "brother EM-2", ens ha obligat a retrassar uns dies la data d'aparició. Sabem que ens disculpau i nosaltres us ho agraïm.

floreta d'ametller

Floreta d'ametller
any nou en primavera,
primera,
fem veure nous camins
al cor d'infant.

Floreta d'ametller
any nou en primavera,
primera,
fes-me veure nous camins
al cor d'infant.

Floreta d'ametller
presència de Jesús,
petita i bella,
balquena de blancor
rosada i verda.

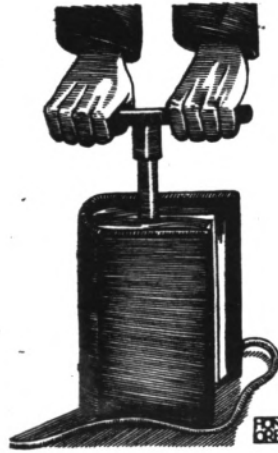
Floreta tan freqüent
i enyorada
dels ulls encativats
dins les presons,
¿Com dur-te als pous de fosca?

Floreta d'ametller
modesta i pobra,
tan blanca i abundant
que caus de l'arbre al vent
i et dorms en terra dins l'oblit.
Proclama al món la primavera
enmig d'hiverns i vents contraris;
ets veu de Déu als homes,
sorprens i dones llum, bellesa.
Tu mostres la balquena
de Déu i la natura en tu ens mostra
els peus del Creador i l'abundància
que hi ha a la seva taula.
¿Per què no ens dones
un poc del teu sobrant?
Blancor pasqual, perfum de mel,
llençols de cel tavellat
de plomes d'àngels i d'albats
que dansen escoltant
la música en la vall
on curen els nafrats.

Floreta d'ametller
que saps prou bé ta defallença:
frissares massa de venir,
ens enyoraves.
Gener inclement t'escalda.
Consents morir sens fruit
només per dir-nos
que mai passem l'hivern
sense esperança.
Tu n'ets el testimoni
de l'home nou, vestit de Pasqua,
que neix formós i bell
dins el dolor.

Capdepera, 21.gener.89

LLORENÇ TOUS

DURANT EL MES DE GENER...

Han nascut:

Maria Antònia Ferrer Moreno,
de Miquel i Mercedes.
Sara García Dehner,
de Francesc i Brigitte-Gabriele.
Cèsar Robles González,
d'Aquilí i Isabel.
Vanessa Massanet Moura,
de Francesc i Maria Adília.
Miquel Moyà Flaquer,
de Miquel i Francisca.
Eva Maria Aranda Torrecillas,
de Marc i Dolors.

S'han casat:

Miquel Angel Fernández Rodríguez
amb Maria Matilde Rodríguez Fernández.
Gregori Molina Vilchez
amb Petronila Tevar Mena.

Han mort:

Sebastiana Valenzuela Bernat
Maria Lliteras Ginard
Magdalena Massanet Flaquer
Artur Josep Longas Rosselló

RESUM DE 1988

NAIXEMENTS 65
MATRIMONIS 39
DEFUNCIONS 56

RACONS DE DÉU

EL CONSUMISME NECESSITA UNA CURA

"Racó de Déu" és el nom d'un racó, petit i humil, pobre, del Jonquet. És la "seu" del Crist oblidat en un món de marginació. És el racó que mostra com l'experiència cristiana ha de conjuntar la nit de l'home i la glòria de Déu, la plaça del mercat i el santuari, l'angoixa de l'home i el missatge del Crist.

A aquesta experiència nosaltres hi aportam l'anhel, la nit, l'angoixa, la plaça, la marginació, els supermercats. Déu hi aportarà la glòria, el santuari, la paraula. Déu hi donarà també la terra, la carn, el blat i, sobretot, la darrera profunditat.

Si la Pasqua de Crist i dels cristians ha de tenir alguna significança, la primera és la serietat de la Quaresma. La serietat amb què els cristians hen d'emprendre l'esforç quaresmal.

El consumisme necessita una cura de Transcendència i de Pobresa. En el consumisme hi convergeixen tres grans temptacions de la vida moderna.

- Per una banda hi ha les implicacions demoníques de tot poder. Tal volta de de tot poder il·limitat. La temptació del poder consisteix en utilitzar en profit propi el que hauria d'estar al servei dels altres. Oblidam que darrera el poder hi ha buidor.

- Per altra banda, la temptació del plaer mostra el buit i la desesperança, engendrats per l'anhel il·limitat de xalar.

- Per tercera banda hi ha la temptació del Conèixer, en el sentit de vincular a si mateix tot el conegut. Saber és poder. Per desgràcia les temptacions no són teòriques. Són evidents. Desemboquen a les esplanades dels Supermercats. Els "carros" plens de plaers possibles necessiten una cura de Transcendència.

El consumisme necessita la cura de la Transcendència. Diu un cristià:

"Jo cercava Déu, i no el vaig trobar.
Me cercava a mi mateix, i no em vaig trobar
Vaig cercar els altres i vaig trobar Déu
i a mi mateix".

MANUEL BAUZA

retalls

- Ja es comenta pel poble que, degut al nou i espectacular increment de places turístiques, l'estiu que ve s'imposarà una regulació tipus O.R.A. per anar a prendre els banys a l'Agulla.

- Espectacle meravellós! Un dia i en l'espai de mitja hora, per davant ca nostra passaren trenta camions formigoners. N'hi havia de tot color!

- M'agradaria que qualcú del Consistori me contestàs:

"Quants de duros -no milions, sinó duros solament- del pressupost municipal es gastaren l'any passat en el manteniment de carrers i camins locals?"

El contribuent i l'elector es senten impotents i defraudats quan veuen que no es fa res pel bé del poble.

- Molt bé pels "Reis", de cada any anam a més. La llàstima fou que no hi hagués l'adequada regulació del trànsit.

O és que amb tota la problemàtica del sergent, aquest "passa" de donar ordres als municipals?

- Creis que ho pagava pagar 50.000 pessetes a una comparsa esterna per animar la rua de Cala Rajada?

- Per què l'organització dels cursos d'alemany de l'Ajuntament ha estat un petit fracàs?

- Si tots som persones i som iguals, per què som racistes?

- No crec que l'amor entre dues persones acabi encara que una ho vulgui.

- És una llàstima que molts de nosaltres necessitem de l'estímul de l'alcohol per poder expressar el que sentim.

- A les properes eleccions municipals em presentaré com a candidat a regidor. Si hi ha qualcú a qui li agradi el que escric, li deman el seu vot.

Hem de començar a fer campanya!

Cartes a Cap Vermell

FIESTAS DE SAN ANTONIO ABAD 1989

(El gamberrismo dejó tarjeta de visita a su paso
por Cala Rajada)

Antes de proseguir con el tema referenciado, quiero testimoniar mi más cordial felicitación i enhorabuena a los miembros que integran la "Obrería de San Antonio Abad" por la plausible organización de los actos celebrados, tanto en Capdepera, en las fechas propias de dicha festividad, com en Cala Rajada durante la noche del sábado día 21 y la mañana del domingo día 22, del pasado Enero, aunque al final no revisiera todo el esplendor que merecía su cuidada preparación, debido a una inoportuna llovizna que se inició apenas comenzado el desfile de las tradicionales "beneïdes".

No obstante este fortuito contratiempo meteorológico, considero imprescindible significar que para poder apreciar en toda su magnitud este tradicional acontecimiento, no basta con limitarse, de un modo exclusivo, a presenciar el desfile desde una perspectiva que abarque simplemente el paso de briosos corceles montados por expertos jinetes y amazonas, o el de carrozas artísticamente adornadas y engalanadas; ni el acompañamiento de una bien armonizada Banda de Música o el de una nutrida y bien uniformada Banda de Cornetas y Tambores, o escuchar las canciones de la "codolada" compuesta por nuestro convecino, Jaume Llaneras Mas.

A mi juicio, para poder apreciar el desarrollo de estas fiestas y juzgar sus méritos con amplia dimensión y pleno conocimiento de causa, se hace preciso girar una mirada retrospectiva en el tiempo y fijar el inicio de las mismas varios meses atrás, cuando un reducido número de personas pertenecientes a la Obrería, con la colaboración de entusiastas y simpatizantes de la fiesta, se imponen el ingrato

cometido de recabar obsequios para tan noble fin, visitando comercios y servicios de la más variada índole; establecimientos de hostelería y similares; empresas dedicadas a actividades diversas y muchas otras más, todas ellas radicantes en este municipio, cuyo acopio total alcanzó este año 544 aportaciones en especie -amén de otras colaboraciones de entidades oficiales y privadas- cuyos objetos fueron posteriormente clasificados y ordenados para constituir los premios que fueron otorgados mediante sorteo a todos y cada uno de los participantes que concurrieron de un modo activo a la cabalgata, cuyo valor material constituye tan sólo un símbolo de agradecimiento por los desvelos que su participación les ha deparado, tanto en molestias y preocupaciones, como en dispendios de orden económico invertidos en la confección de vestidos y atavíos varios alusivos al acto; adorno de carrozas; consumo de carburantes, etc. etc. cuyo detalle resultaría prolijo enumerar.

A continuación y remitiéndome al tema reseñado al principio de este escrito, empezaré por separar la cizaña del buen trigo, cuya gramínea constituye la parte negativa de dichas fiestas, pues aunque sea de todos conocido su habitual desenvolvimiento, caracterizado en ciertos momentos, por un ambiente excesivamente "detonante", no por todos compartido y por muchos censurado, habida cuenta del peligro físico que representa y los sobresaltos que indiscriminada manipulación lleva inherente, viene constiuida además por evidentes actos de gamberrismo, protagonizados la mayoría de las veces por reducidos grupos de jóvenes, con mucha marcha, que unen a su escasa responsabilidad civil, un desmesurado afán de superación personal, que llena su ánimo de un regocijo y ganas de juerga tan elevado, que en ciertos momentos les hace perder el control de las más elementales normas de comportamiento cívico, convirtiéndose en seres incivilizados y una demostración de esta degradante acusación quedó patentemente testimoniada en el transcurso de un paseo que realicé hasta la playa de Son Moll, a través de la Avenida de América, en la tarde del domingo día 22 de Enero, cuyos desmanes observados debieron ser perpetrados sin duda, en el transcurso de la noche anterior, los cuales paso a reseñar a continuación:

En primer término y fuera de la ruta antes señalada, pude observar la rotura de un cristal lateral de la cabina telefónica instalada en el Carrer de l'Agulla, esquina a Méndez Núñez, junto a la Iglesia Parroquial; rotura del cristal de un expositor de "Carta de helados y postres" de la Cafetería Tampico; arranque de un disco de señalización, con su correspondiente poste de sustentación, el cual aparecía en el fondo del mar, en el recodo que se forma a la altura de la calle Almirante Cervera; rotura de ocho grandes macetas colocadas en la terraza del Bar Sr. Prego; rotura de un cristal lateral en una de las tres cabinas

telefónicas ubicadas al final de la calle González Llana, junto al edificio Porto Cala; arranque de los micro-auriculares de sendos aparatos telefónicos colocados enfrente de la pequeña playa "Na Ferradura", y llegado al término de la citada avenida pude comprobar también, en el fondo del mar, visto desde el pequeño mirador existente al principio de la Playa de Son Moll, una papelería que había sido arrancada del poste que la sostenía.

De haber proseguido mi ruta por el interior del casco urbano, posiblemente la relación de desmanes sería mucho más extensa.

Ya de regreso de mi paseo, siguiendo el mismo itinerario de ida, al llegar a la altura de la Cafetería Albatros pude observar, no exento de indignación, como un grupo de muchachos se divertía lanzando cohetes y petardos en el interior de un tubo de desagüe, con salida sobre las rocas, en cuyo hueco se había refugiado un gato de los muchos que mansamente pululan por aquella zona, ante la mirada atónita de varias parejas de alemanes que no salían de su asombro ante la contemplación de tan deprimente espectáculo.

Cabizbajo y avergonzado me dirigí a mi casa mientras me preguntaba interiormente, a quién cabría atribuir la culpabilidad de tales desmanes si hubieran de ser juzgados

con imparcialidad, llegando a la invariable conclusión de que sería la propia sociedad, con su hipocresía, indiferencia, falta de reacción y manifiesta pasividad ante hechos tan vergonzosos -cuando no les afectan de un modo directo y personal- la verdadera responsable de esta lamentable situación, incluyéndome a mi en primer lugar, por no haber tenido la osadía de increpar a aquellos mozalbetes por su indigno comportamiento ante un pobre felino acorralado.

Y de este modo, con el disfrute de una libertad muchas veces mal interpretada, es como se va desarrollando la espiral generadora del gamberrismo, violencia y agresividad, inseguridad ciudadana y consumo de drogas, con todas las secuelas de hechos delictivos y desgaste físico y psíquico que su hábito conlleva.

Para terminar pido humildemente disculpas a todas aquellas personas que se hayan podido sentir identificadas o a quienes haya podido molestar la exposición de los hechos apuntados y de un modo especial también a los eruditos lectores de estas líneas, rogándoles sean indulgentes en el momento de enjuiciar mi precaria dicción, exposición de ideas y carencia de estilo.

JUAN MELIS SANCHO

PLAZA DE LOS PINOS, OTRA VEZ

¿No creen Uds. que hay que insistir una vez más? No sabemos las razones que mueven a nuestro Ayuntamiento a no remover esta centruquísima Plaza. Suponemos se está a la espera de la mejor oportunidad para cumplir las distintas fases de trabajo. ¿Será eso?

Bien, o mal. Comentemos sin embargo algo:

La Plaza infrautilizada por causas obvias está ahí, semiabandonada: sin luz, sin apenas algo, suciedad... Fué utilizada, temporalmente, como patio de recreo, por los niños de la Escuela aneja de E.G.B. Y lo es por taxistas para algún juego-pasatiempo sobre bancos. Y por motocrinos que cruzan, raudos, en diagonal... y poco más. Algún turista, chiquillos intentan jugar, y no pueden, ¿por qué? Se ensucian, caen... No repiten.

Falta voluntad, una mano generosa que retire los cristallitos rotos y dé una mano de cemento a las rendijas-grietas de la antigua pista de baile para poder jugar con bicis y patines...

Falta arrastrar todo ese polvo-tierra acumulado y la fastidiosa gravilla y repelar las malas hierbas, dando además unas pasadas de riego cuando más convenga.

Todo ello como medidas provisionales, mientras transcurren esos meses de larga espera para la definitiva ejecución de las obras de remodelación previstas y aprobadas.

Hoy por hoy está hecha una m...

Mañana puede llegar a ser una de las primeras y mejores plazas de la Isla de Mallorca. ¿Cuándo se verá "Chi lo sá".

VECINO DESCONCERTADO

POLICIA MUNICIPAL

El passat dia 23 assistírem a una reunió a la que fórem convocats per un grup de policies municipals. El grup convocant fou suficientment nombros com per haver-lo de considerar qualitativament i quantitativament representatiu del col·lectiu. Reproduïm a continuació les manifestacions que es vessaren en la dita reunió, manifestacions que palesen un estat de conflicte que seria necessari, per al bé de tots els veïns del poble, que fos reconduït cap a un estat més normal de la situació. En tot aquest assumpte no sabem si l'Ajuntament vol fotre defora els jugadors i mantenir l'entrenador, però el que és evident és que de jugadors n'hi ha cada vegada menys. Això ens digueren els policies municipals:

"Pensam que és hora de que el poble es sensibilitzi davant el problema existent a la Policia Municipal. El problema no és exclusivament nostre i sí que afecta a tot el poble, perquè, en definitiva, nosaltres hi som per servir al poble i per defensar les llibertats del ciutadà.

Pareix que tot el problema va dirigit cap a una sola persona i que es tracta de fer una demostració de força: o ell o nosaltres. Si un noment determinat el Consistori cregué convenient fer una reestructuració de la Policia Municipal i, passat el temps, es reconeix que s'ha comès una equivocació, el que cal és rectificar. Pensam que la Justícia té la darrera paraula, però mentre s'espera que arribi la sentència, és necessari que es prenguin mesures. Un cap, un responsable, una persona que, en teoria, té un comandament, no es pot permetre

que hi hagi ni un sol ciutadà que tengui dubtes sobre el seu procedir. Actualment existeixen en el Jutjat demandes de ciutadans. Això hauria de ser suficient perquè aquest senyor no seguís amb un càrrec de tanta responsabilitat.

Nosaltres pensam seguir servint al poble perquè al seu servici estam, sigui quina sigui la dificultat, des d'un incendi a un accident, tant si necessita el metge com a la farmàcia. Nosaltres sempre estam preparats per a qualsevol eventualitat i estam orgullosos de complir amb el nostre deure, però també reivindicam el nostre dret a treballar amb un mínim de consideració per part dels ciutadans, en primer lloc, però també per part dels nostres caps i de les persones que estan per damunt de nosaltres.

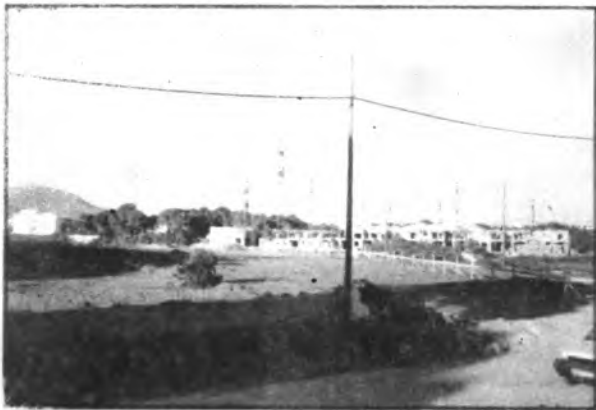
Esperam que el poble pensi que quan tota una plantilla es manifesta contra una situació, no és una capritxada de capric personal. El fet és que les coses no marxen bé, la gent ho sap i coneix el problema, així que es va fent hora de prendre mesures que ens permetin de treballar en pau.

Actualment és materialment impossible el cobrir totes les necessitats ja que la plantilla s'ha vist reduïda fins a nou membres per a vint-i-quatre hores de servici, en tres torns. Pensam que, de cara a la temporada turística, és lògic que ens sentiguem preocupats. Després ens trobarem amb el problema afegit de que entrarà gent nova, sense experiència ni conèixer els problemes del poble".

Fins aquí les manifestacions dels policies. ¿No seria convenient que qualcú donàs resposta a les seves reivindicacions?

CONVERSES

Són moltes les veus que, últimament, s'alcen, alarmades, davant el creixement fora mida de l'oferta turística. El nostre municipi no n'és aliè al problema i el nombre de noves places que s'han construït durant els dos darrers anys ultrapassa les previsions dels més pessimistes. El problema que aqueix creixement provoca és doble: d'una part, l'abaratiment lògic derivat del creixent desequilibri oferta-demanda; per altra part, l'irrecuperable degradació del medi que, no ho oblidem, ha estat fins ara el principal atractiu de Mallorca.

Sovint hom té la impressió que, per molt que les autoritats es limiten a fer complir la legislació, s'ha perdut tota capacitat per reconduir un procés desbordant en què, interessos de desconegut origen estan decidint el futur del nostre poble.

Una vegada més, hem volgut que fossin els polítics locals, representants dels diferents partits, els qui ens oferissin les seves opinions vers l'alarmant situació urbanística actual.

Han respost a les nostres preguntes, ANTONI ALCOVER, Eutle, en representació d'Unió Mallorquina; ANTONI MUNTANER, del P.S.O.E.; XISCO TERRASSA, del C.D.S.; JAUME BONNIN, del Partit Popular; PERE NADAL, del Partit Comunista; i SALVADOR MOLL, independent.

CREIXEMENT RACIONAL L'ACTUAL. RITME DE CREIXEMENT, EN MATÈRIA DE CONSTRUCCIÓ, DEL NOSTRE MUNICIPI?

ALCOVER - No, no sembla un procés racional. Aquest és un procés que s'hauria d'haver anat desenvolupant al llarg del temps, durant deu anys, al menys.

MUNTANER - No, en absolut. El creixement urbanístic d'aquests anys no ha estat controlat i en poc temps s'ha fet el que s'ahvia de fer en un grapat d'anys. Aquesta precipitació a la força ha de ser contraproduent. Per altra part, el capitalisme inverteix quan disposa de capital i a la situació econòmica és favorable, sense mirar si és o no necessari per al bon funcionament del municipi.

TERRASSA - No és l'ideal, però tot està previst a les Normes Subsidiàries. Mentre aquestes Normes no es canvien, nosaltres no podem fer res. Si un té un solar i és edificable, nosaltres no podem impedir que edifiqui.

BONNIN - Efectivament, en matèria de construcció pareix que la gent hagués tornat boja, però aquest és un problema que ultrapassa les competències municipals. Hauria estat més interessant que el creixement s'hagués anat produint d'una manera moderada al llarg del temps, i no a empentes.

NADAL - Ens sembla un creixement totalment irracional. I hem de dir, sense donar voltes ni cercar altres excuses, que si durant aquests dos anys s'han fet totes aquestes coses, ha estat perquè hi ha una normativa que ho permet. Normativa amb la que nosaltres, evidentment, no estem d'acord.

MOLL - El creixement és totalment desproporcionat, i ho és per dos motius: primerament perquè no tenim en compte la infraestructura municipal, és a dir, xarxa viària, pressuposts municipals, platges, sanejament, etc.; en segon lloc, perquè estem convertint un agradable i bell centre residencial i turístic en un lloc massificat. No hi ha una visió política de conjunt, global, del què volem.

¿NO SERIA CONVENIENT QUE US PLANTEJASSIU LA POSSIBILITAT DE REVISAR LES NORMES SUBSIDIÀRIES?

ALCOVER - De moment no crec que existesqui aquesta necessitat. De fet, les Normes sols fa dos anys que estan vigents. En el seu moment, si aquesta necessitat es fes evident, ja actuaríem. Les Normes s'han d'aplicar amb rigor, sense concessions ni capricis per part dels administradors. Nosaltres no podem actuar arbitràriament i negar un permís d'obres si les Normes permeten la construcció.

MUNTANER - El Grup Socialista s'ha cansat de demanar una revisió de les Normes Subsidiàries i ens agradaria que fos un treball conjunt de totes les forces representades a l'Ajuntament. Si no s'ha fet és perquè la majoria que governa no ha tingut la voluntat política de fer-ho.

TERRASSA - Potser sí que seria convenient, però, qui comença aquesta tasca? qui agafa el bou per les banyes? El grup del C.D.S. està disposat a enfrontar-se a aquest problema amb tota serietat.

BONNIN - La filosofia inicial de les Normes era la d'intentar legalitzar el que hi havia fet i orientar el futur creixement urbanístic. Les Normes s'han d'anar adaptant a les necessitats de cada moment. Si un moment donat trobam que el procés urbanitzador s'accelera excessivament, i ara potser en faci massa de via, nosaltres hem d'introduir els mecanismes correctors que evitin que el problema ens desboridi.

NADAL - Evidentment, l'esperit amb què es creen les Normes Subsidiàries, no és el mateix amb que s'estan aplicant. Això no és el que es pretenia ni es volia. I que consti, que nosaltres no votàrem a favor d'elles, perquè ja pressentíem que podia passar el que ara està passant. A les Normes ja se n'hi han introduïdes de modificacions, però per fer-les més permissives, per ampliar el sol urbanitzable.

MOLL - Durant el període en què vaig ser Batle començarem la redacció de les Normes Subsidiàries. L'any 1983 les deixaren a punt de ser aprovades. Sempre m'he demanat per què es torbaren tres anys en aplicar-les. Això vol dir que les Normes tenen una mentalitat de fa vuit anys i que la filosofia política que aleshores va inspirar les seves directrius avui no és vàlida, ja que les necessitats del municipi són unes altres. Per això, crec que s'hauria de començar urgentment la redacció d'un Pla General. Les Normes Subsidiàries es feren per omplir un buit legislatiu i preveuen que després d'una vigència de quatre anys serien substituïdes per un Pla General. El creixement urbanístic ha d'estar lligat i condicionat a la possibilitat d'oferir uns serveis bàsics de sanejament, vies, aigua, etc.

¿PENSAU APLICAR ESTRICTEMENT EL DECRET MUNICIPAL QUE PROHIBEIX FER EXCAVACIONS O AIXECAR ESTRUCTURES DESPRÉS DE SETMANA SANTA?

ALCOVER - Encara no ho sabem, tota vegada que enguany la Setmana Santa cau molt prest i no s'ha de descartar la possibilitat d'allargar el termini en dues o tres setmanes més. De totes maneres, això és el Ple el que ho ha de decidir.

MUNTANER - L'any passat ja discutírem aquest punt. Cada any passa el mateix. El termini per fer les obres sempre és curt i enguany encara més. Proposam que les obres s'aturin durant les festes de Pasqua i que després de festes tinguin continuïtat fins a finals d'abril.

TERRASSA - Realment, jo som el qui la vaig crear, aquesta ordenança i seria una tonteria manifestar-me contra la seva aplicació. A més, l'aplicació de les ordenances ha d'ésser estricta sempre, ja que en mans de l'Ajuntament està el canviar-les. Quin sentit tendria crear ordenances per després no fer-les complir?

BONNIN - Aquesta normativa té la virtut de que, gràcies a ella, els constructors han de fer el cap viu i procurar tenir les obres d'excavació i d'estructures acabades dins uns terminis concrets. Pens que les normes són per fer-se complir. No sé enguany com es farà, però crec que s'hauria d'estudiar cada cas en concret.

NADAL - Jo comprenc que, en la mesura que es pugui, s'han d'evitar les molèsties als turistes, però no pareix lògic que uns treballadors s'hagin d'aturar de fer feina durant un període de temps tan llarg, quan, finalment, no és aquest el vertader problema, sinó l'existència d'una legislació que segueix afavorint l'especulació com a font d'ingressos fàcils per al gran capital.

MOLL - Les disposicions municipals se fan per ésser aplicades, i si no hi ha intenció d'aplicar-les més val anul·lar-les. Jo estic convençut que aquesta disposició se va aprovar sense tenir en compte les pressions econòmiques que després l'han fet inviable.

¿ESTAU SATISFETS DEL RESULTAT DE LA POLÍTICA URBANÍSTICA DE L'AJUNTAMENT?

ALCOVER - Jo, personalment, no estic satisfet. Hi ha unes Normes Subsidiàries i nosaltres les hem de fer complir i a elles ens hem d'atendre. Encara que el resultat no sigui completament satisfactori, jurídicament no ens podem oposar a aquells projectes que s'ajustin a la normativa legal.

MUNTANER - Aquesta no és la nostra política urbanística. En tota planificació urbanística hi ha uns punts indiscutibles, com és ara el respecte al paisatge i a la costa. Complir amb aquests principis seria la nostra millor inversió.

TERRASSA - En primer lloc, un ajuntament d'esquerres va crear les Normes Subsidiàries. L'Ajuntament de centre, que vengué a continuació, les va aprovar sense modificacions substancials. Ningú no ha presentat cap alternativa ni cap proposta per modificar-les. És senzill, des del carrer, dir el que s'hauria de fer o de modificar, quan no se tenen responsabilitats ni s'hi posen els dits. Tant en el C.D.S., com abans en el U.A.C., nosaltres hem estat dos regidors, i són els grups més nombrosos els que haurien de fer propostes per a qualsevol canvi, i nosaltres les hi donàriem suport. És evident que una proposta nostra, sense el recolzament dels altres grups, seria inútil.

BONNIN - No tot el que ofèn la nostra sensibilitat és responsabilitat d'aquest Ajuntament, o del passat. És més, gràcies a les Normes Subsidiàries, que són restrictives, encara no s'han fet més desastres. Pens que no tot és absolutament bo o dolent i que, encara que el resultat general no sigui perfecte, estic segur que per primera vegada tenim una base sobre la que treballar i planificar el futur.

NADAL - El resultat és llamentable. La nostra zona tenia una personalitat i un atractiu que es ven perdent d'un any per l'altre. Cada cop se sembla més a qualsevol altre indret turístic massificat, mancat de elegància i de tot encant. És una llàstima.

esports

Salutacions, lectors de "Cap Vermell", quan ens retrobam per repassar l'activitat esportiva del poble.

Pareix, en primer lloc, que l'equip de Preferent de l'Escolar, ha superat el clot en que va caure en els partits contra el Petra, jugat aquí i acabat en empat, i contra l'At.Rafal, jugat a Ciutat i acabat en derrota. Sembla que la concentració de l'equip a Lluç fou del tot positiva, ja que en els tres partits jugats a continuació s'han aconseguit els sis punts en disputa, amb quatre positius. Recordem els resultats: 0-1, en el camp del Pt. de Pollença, 1-0 davant l'Artà, a Capdepera, i 0-3 en el camp de l'Union. Aquests resultats han col·locat l'equip de l'Escolar en el quart lloc de la classificació, amb dos punts d'avantatge sobre el quint i cinc punts sobre el sisè, estant empaat amb el tercer, és a dir, el Pto.Cristo. Per cert, el Pto.Cristo és el proper visitant d'Es Figueras. Quan rebreu "Cap Vermell", aquest partit ja s'haurà jugat i del seu resultat depèn que el nostre equip s'hagi col·locat en el tercer lloc de la taula o no.

Es evident que les coses s'han posat molt favorables per a l'equip ver-i-blanc, i això ja es comença a notar en els ambients futbolístics del poble. Fins i tot es comença a parlar de la possibilitat de jugar la lligueta d'ascens, cosa que demostra a les clares el gran clima que es respira entre l'afició, quan no fa gaire mesos es parlava de mantenir la categoria. Pens que encara no és hora de mostrar cap mena d'eufòria, que la pilota encara roda i que queden molts de partits per jugar. No ens avancem als aconeixements, actuem amb prudència, sense que les victòries ens enlluernin. Pensem que els partits per jugar són els més difícils, començant pel Pto.Cristo, seguint amb el Ferriolense i Margaritense, a Capdepera, i amb les visites al Maganova, actual capdavanter, al Cardassar, Espanya, Soledat, Esporles i Montuïri, com equips més representatius amb els que s'ha de jugar. Tots esperam bons resul-

tats però també som conscients que es pot perdre amb qualsevol dels rivals esmentats, encara que, ara per ara, l'Escolar també sigui capaç de guanyar a qualsevol.

Passem ara ala Tercera Regional. També aquest equip sembla haver-se recuperat i comença a sortir del pilot cuer. Ja sabeu que aquest és un equip que no va començar gens bé, amb resultats del tot desfarobles. A poc a poc, la formació s'ha anat consolidant, de cada dia l'equip juga millor i jo esper que, al final de la lliga, s'ocuparà un lloc a la zona mitjana de la classificació.

Als qui pareix que els han caigut malament les festes de Carnaval és als juvenils, que perderen el seu segon partit en el camp del Binissalem, per bé que encara mantenen totes les esperances d'assolir el campionat de lliga. En Tomeu Pascual ha començat a incorporar infants que l'any que ve sera juvenils, per tal que es comencin a habitar a la categoria.

L'equip de bàsquet segueix dins la mateixa tònica de tota la temporada, es van perdent partits que, si més no, serveix per aprendre i treure conclusions, per rectificar i polir defectes. Seria necessari que es repintés la pista, especialment les línies de delimitació del terreny de joc, ja que molts d'àrbitres estan posant moltes d'objeccions a l'hora de jugar els partits.

El Costa de Capdepera trob que ha perdut, en certa manera, el tren de la lliga, donant-ne una de calç i l'altra d'arena, essent ara mateix tercer de la classificació, empatat amb el segon, igual que succeeix a l'equip del Bar Nou, el Takats, a l'altre grup. Ambdós equips tenen possibilitats de jugar les eliminatòries d'ascens.

Poques coses més queden per contar aquest mes. Si de cas, recordar als corbs que volaven per sobre l'Escolar, esperant una fallida per llançar-se sobre el Club com a carronyers, que ja poden començar a emigrar, ja que, per les coses que té el futbol, tot marxa bé i s'ha demostrat que la veritat, el tracte humà i l'anistat sempre s'imposen a la mentida, a la tirania i a l'engany.

Fins a la pròxima.

BIEL TORRES

LLOCS DE VENDA:

- Els dos estanys de Capdepera
- Llibreria L'Orient
- Llibreria Cala Rajada
- Casa del Mar
- Es Sitjar

EL PATRIMONI ARQUEOLÒGIC

LES COVES D'ENTERRAMENT (Continuació)

A la vora de la carretera que uneix Artà amb Canyamel, un poc abans del creuer de Sa Torre, a la part dreta, hi ha la finca de Son Primer. En aquest lloc, els estrats més superficials són força fluïxos i han estat treballats per les aigües subterrànies que han buidat el subsòl formant algunes cavitats. Dins aquests estrats hi ha dues coves naturals que, en el període pretalaiòtic, foren llocs d'inhumació.

La cova que hi ha a l'ampit rocós, devora de la carretera, és coneguda i utilitzada des de fa molt de temps, però recentment encara s'hi han trobat fragments de ceràmica. La forma de la cova és irregular, de sis metres de llargària, amb una cavitat bastant fonda a la dreta. El sòtil que hi havia al fons de la cova s'esfondrà.

Al mes de maig de 1952, els pagesos de Son Primer descobriren, casualment, una segona cova. Aquell dia havien decidit saber què hi havia a un indret de la finca on, quan hi llauraven, el contacte de l'arada amb la roca mare produïa unes ressonàncies. Començaren a cavar-hi i, quan tan sols havien enfondit uns tres pams, el sòl s'esfondrà. Era una cova.

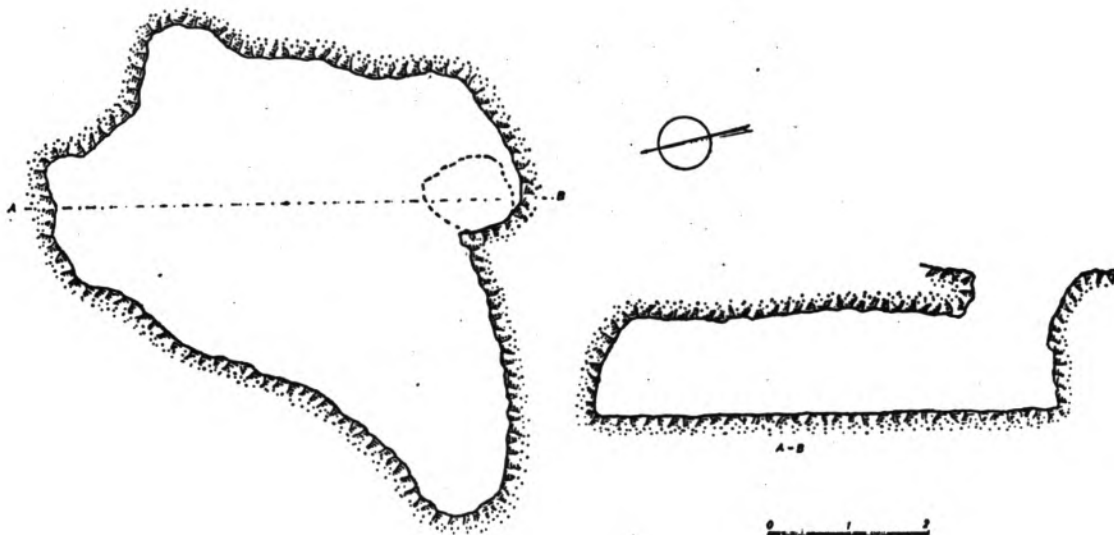
L'apotecari d'Artà, D. Llorenç Garcies "Pujamunt", ben aviat s'entemé i començà les primeres exploracions. Al poc temps, el butlletí de la Societat Arqueològica Lul·liana informava de la troballa i denunciava que després de comunicar el descobriment de la cova als organismes oficials corresponents aquests restaven sense actuar (1).

Actualment, la cova té dos forats d'entrada: el que feren els pagesos i el que féu l'apotecari "Pujamunt" quan decidí excavar-la. L'entrada original resta encara tapada, doncs al seu indret hi ha plantada una figuera. La cova té una forma irregular; l'eix longitudinal de la cambra mida, més o manco, sis metres, i l'eix transversal un poc més de vuit metres. El sòtil és molt baix i quasi horitzontal (2).

Manca un estudi complet de la cova. Les troballes que hi ha depositades en el Museu Arqueològic d'Artà són les següents: una fulla de llança de bronze en forma de cor, un punxó de bronze d'uns sis centímetres de llarg, fragments de ceràmica i unes conxes de mol·luscs. Segons el pagès i propietari de la finca, l'apotecari "Pujamunt" s'emportà altres troballes que després han desaparegut; entre aquestes hi havia: dues puntes de llança de bronze d'uns trenta centímetres, un casc ben acopat i espenyat, una figureta de bronze d'uns cinc centímetres que representava un guerrer, una agulla d'uns vuitanta centímetres de llarga (3).

A cada costat de la cova, col·locades paral·lelament, hi havia unes piles de vuit esquelets humans en posició allargada (3).

El sistema de tombes col·lectives ens demostra que ja hi havia una organització social que permetia esforços comunitaris, doncs amb les eines utilitzades l'excavació d'una cova representava un treball d'envergadura. Per altra part, el fet de conservar el cadàver envoltat dels pobres adreços utilitzats en vida, acompanyats d'unes crenes, ens demostra una preocupació religiosa amb una concepció primària de la vida futura.

Planta i secció de la cova de Son Primer

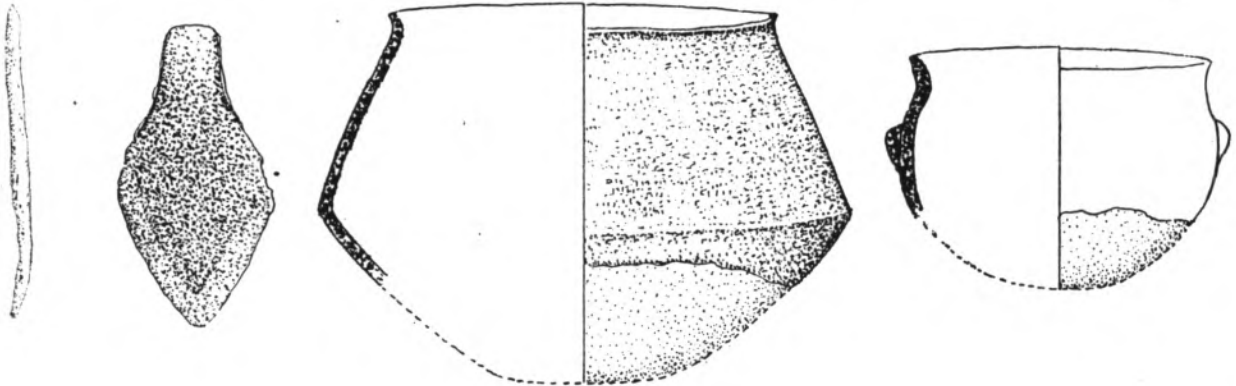
Ben prop de Son Primer, a l'altre costat de la carretera, dins el marge rocós d'una torrentera, hi ha dues coves naturals on s'hi han trobat, escampats superficialment, alguns fragments de ceràmica indígena (4). El lloc s'anomena Ses Coves Ginardes.

(1) B.S.A.L. Tom XXX (1947-1952), dins el capítol de les "Notícies".

(2) "Las cuevas sepulcrales del Bronce Antiguo de Mallorca". C. Veny. B.P.H. Vol.9. Madrid 1968.

(3) Referències orals de Bernat Santandreu Amorós. En Bernat, juntament amb en Jaume Maiol, d'Artà, i sota la direcció de l'apotecari "Pujamunt", foren els qui realitzaren les excavacions.

(4) Mascaró Pasarius. Ibid.

Una mostra de l'adreç recuperat

LES CAMBRES NAVETIFORMES

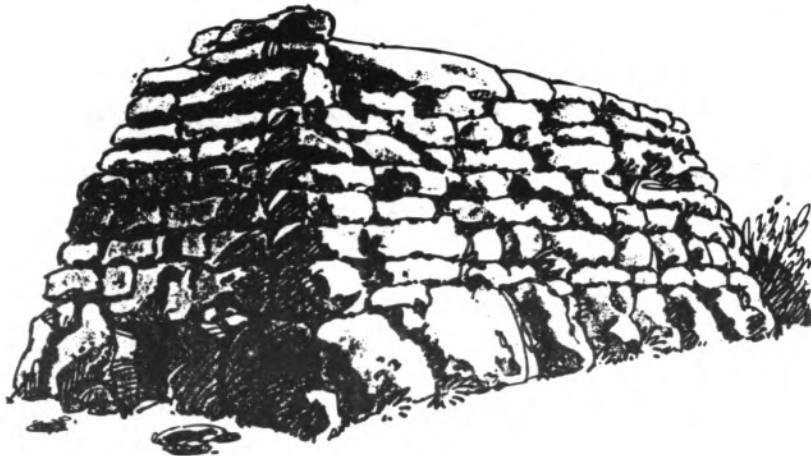
Després de les coves, els monuments més típics de la fase pretalaiòtica són les navetes. El moment inicial de l'aparició de les construccions ciclòpies de planta de ferradura -navetes- no està del tot clar.

La naveta mallorquina té la mateixa forma que la menorquina, però si bé són semblants externament, hi ha unes distincions que cal fer perquè ens ajudaran a definir-les. Les navetes menorquines constitueixen les tombes col·lectives principals de la cultura dels talaiots. És un monument que, interiorment, disposa de cambra i una habitació d'entrada, reproduint el vestíbul de la cova artificial mallorquina. El portal d'entrada està molt perfeccionat. La naveta es troba aïllada.

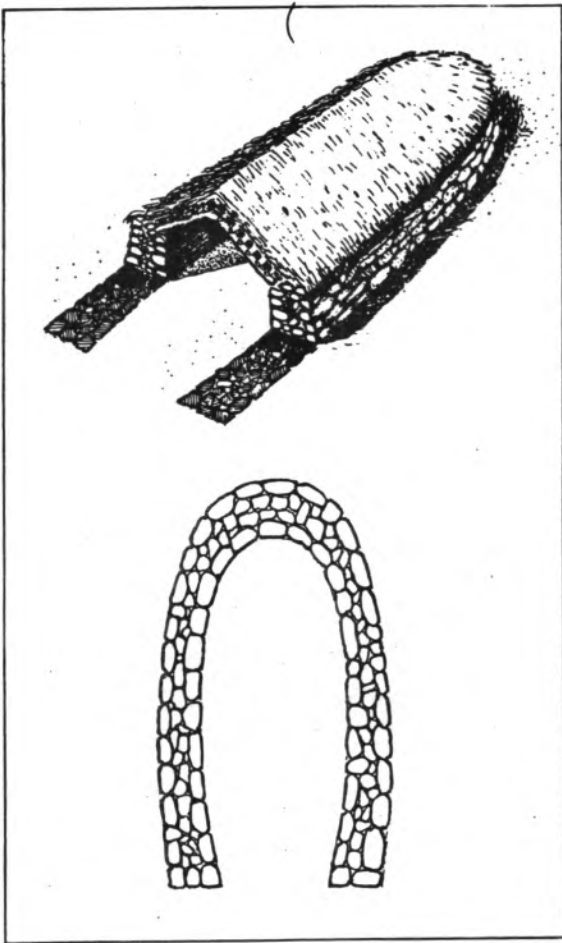
Les navetes mallorquines tenen uns elements bàsics, que són: entrada, cambra i àbsida de mig punt, en algun cas, i apuntats a uns altres; poques vegades apareix un corredor o petita habitació d'entrada. Aquestes construccions, en els nivells més antics, han presentat materials pretalaiòtics els quals senyalarien el moment de la seva construcció, és a dir, del 1500 al 1200 a. de J.C.; en aquest període formaven el tipus d'habitat més normal i extès. Després, durant el talaiòtic foren abandonades.

Per tant, les navetes mallorquines tengueren una funció diferent a la de les navetes d'enterrament menorquines, per la qual cosa a les navetes que serviren d'habitació cal anomenar-les cambres navetiformes.

Els murs d'aquestes cambres estan formats per un doble parament. La primera filada està feta amb grans blocs de forma irregular però

Naveta menorquina

Reconstrucció hipotètica d'una cambra navetiforme (Font: Gabriel Alomar Esteve, Història de les Illes Balears)

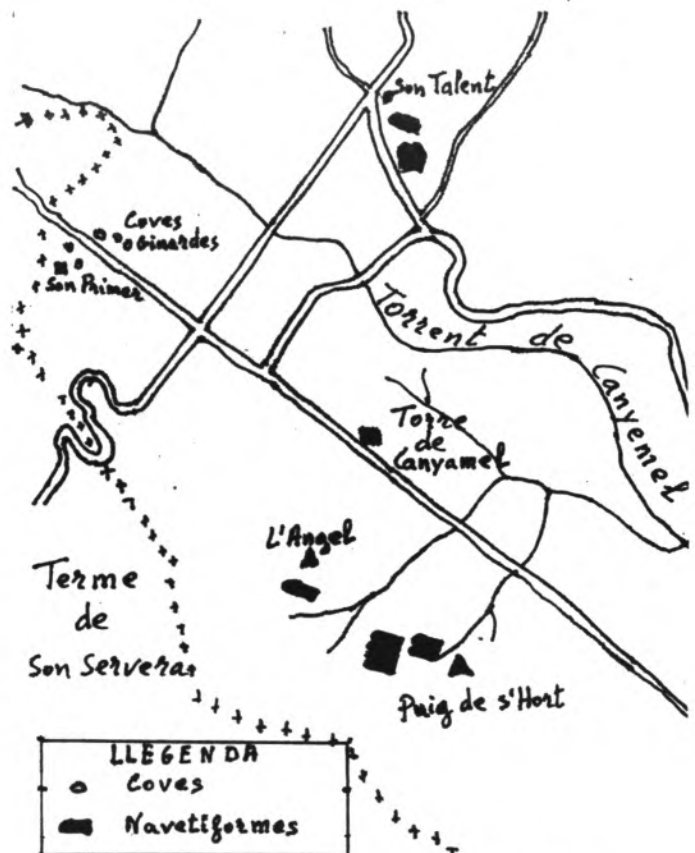
ben encaixats; els blocs de les filades superiors són, generalment, de dimensions més petites. L'espai que quedava entre ambdós paraments, l'interior i l'exterior, s'omplia amb pedreny. L'amplària dels murs augmentava a la zona de l'absida.

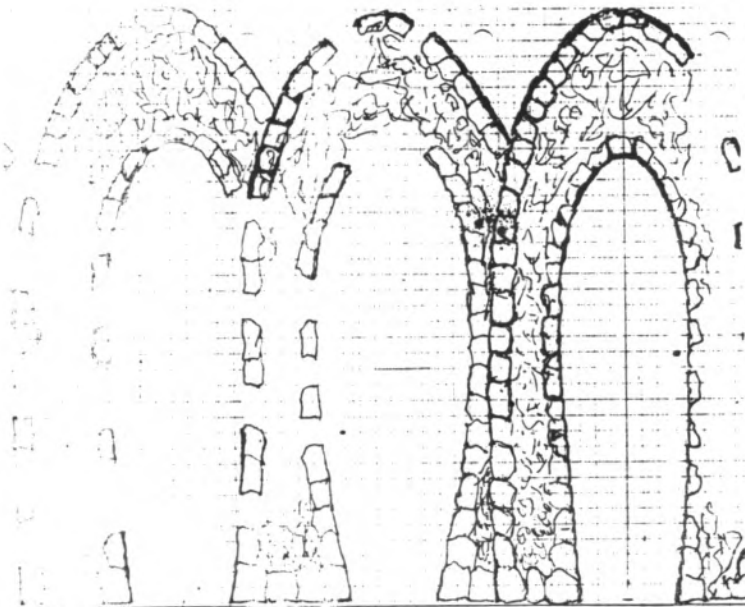
La coberta estaria feta amb troncs i branques impermeabilitzades amb fang argilós. La naturalesa d'aquesta coberta explicaria el fet que no disposem de cap navetiforme ben conservat. També cal la possibilitat de que la coberta s'aconseguís pel mètode d'aproximació de filades, o sigui, atracant cada vegada més les files de pedres fins que es juntaven.

Els navetiformes es presenten, amb freqüència, aïllats, però, també, a vegades formen un monument de doble cambra, o de triple cambra i, fins i tot, un poblat. Sempre estan situats a zones planeres o als peus de les muntanyes, és a dir, a zones fàcilment accessibles i no molt lluny de les terres de conror; normalment estan prop de qualche torrentera.

Les deixalles de construccions navetiformes que se conserven dins el municipi de Capdepera es troben dins la vall de Canyamel, al peu de les muntanyes que hi ha a ambdós costats de la planura. Entre el Puig de S'Hort i el Puig de L'Angel, hi ha fins a set cambres navetiformes i algunes deixalles de construccions que, si es netejaven de vegetació i s'excavaven una mica, farien augmentar el nombre de monuments.

Just al peu del Puig de L'Angel, vora el forn de calç, hi ha el navetiforme més espectacular. La cambra mida 11'5 metres de llargària per 3'2 metres d'amplària a la part central. El gruix de les parets laterals és de 2'2 metres i l'altura màxima de 2'2 metres (1). Sembla que bona part del navetiforme ha estat reconstruït i que tan sols les primeres filades que corresponen a la base estan fetes amb una tècnica constructiva pretalaiòtica. Encara es conserva, reconstruït, una part de l'absida coberta segons el sistema d'aproximació de les filades. La construcció està situada quasi fora de les terres de conror i, per això, seria respectada, reconstruïda i, fins i tot, utilitzada per qualche roter. En canvi, unes construccions, segurament navetiformes, que hi havia ben prop, emperò dins les terres de conror, foren destruïdes i no queda més que qualche deixalla.

Planta del conjunt de navetiformes

A un 400 m. lluny d'aquesta construcció, en direcció al Puig de S'Hort i dins el baix d'Es Llisar, hi ha un navetiforme que quatre cambres, a més d'altres deixalles que ben bé podrien haver format part d'un poblat talaiòtic. Sembla que la primera construcció fou la que hi ha situada més a l'Est (a la dreta del dibuix) i que les altres cambres es construïren recolzant-se, encara que de diferent manera, sobre l'anterior. El conjunt està sense excavar; sembla que tan sols es conserven les primeres filades (vegeu les àbsides a la fotografia).

A uns 100 m. d'aquest conjunt monumental hi ha un navetiforme de doble cambra, bastant ben conservat. Una habitació fou excavada (vegeu dita cambra a la fotografia); la llargària del monument és de 18 m., el gruix dels murs laterals és de 2'5 m. i l'amplària de la cambra a la part central és de 3'5 m. (2). Aquesta naveta també ha sofert nombroses reocupacions (3).

A l'altre costat de la vall, dins Son Talent, ben prop d'unes construccions talaiòtiques, es conserva el mur d'un navetiforme. Quan s'establí la finca, ompliren la cambra de pedreny per fer-ho servir de paret partionera. El monument mida 14'7 m. de llarg i 8'8 m. d'ample; les dimensions de la cambra són: 3'5 m. d'amplària i 9'7 m. de llargària (4).

A Ca'n Fil de Baix, ben prop de Son Talent, hi havia un navetiforme de doble cambra del que tan sols es conserven algunes pedres, quasi enterrades, de les filades basamentals.

Naveta excavada

Les comunitats humanes que vivien als navetiformes tenien una base econòmica agrícola, ramadera de tipus comunitari poc evolucionat; les unitats socials en què s'agrupaven serien semblants als clans. El grau de jerarquització era mínim.

Aquestes comunitats eren ben pacífiques; entre els seus adreços hi manca l'armament i desconeixen els sistemes defensius de caire arquitectònic (5).

PÉP TERRASSA

(1) Mascaró Pasarius. Ibid.

(2) " " "

(3) Guillem Rosselló Bordoy. "La cultura talaiòtica en Mallorca". Ed. Cort. Ciutat 1979. Pàg. 44. Rosselló Bordoy participà a la dita excavació.

(4) Mascaró Pasarius. Ibid. Dins el terme municipal no existeix la denominació toponímica de Son Valent; Mascaró Pasarius es referia a Son Talent.

(5) Víctor M. Guerrero Ayuso. "Los núcleos arqueológicos de Calvià". Gràfiques Miramar 1982. Pàg. 42.

EL TEMPS DE LES BALDUFES

VII

L'AL.LUCINACIO

A Na Maria,
amb tot el meu amor.

Acotada sobre la randa, els cabells blancs escassos i esvalotats, la padrina, amb moviment talós com el dels titelles, segueix la tasca de teixir records.

A vegades, per l'exagerada fixació, els fets semblen cristallitzats, atemporals, asèptics. Altres, hi barreja paraules i expressions pronunciades molts d'anys després. O fantasies que solament tengueren lloc dins el seu cervell somiador, i que amb els anys han quedat fixats com a realitats irrevocables.

D'aquella matinada del Corpus a la platja de Cala Agulla, del que passà, a vegades hi materialitza somnis i desitjos, il·lusions i fantasies, convertint en fet inalterable tot el que anhelà ferventment que succeís. Però, ho creu o passà realment? Potser mai no ho sabrem.

D'aquell dia sempre n'ha guardat, persistentment, el record de l'absorció del perfum entatanador dels lliris marins. Era intens, soporífer, al·lucinant. Tota la duna romania submergida dins l'hàlit dolcenc del perfum. Els lliris, oberts durant la nit, estaven emperlatats per la rosada, amb la corol·la plena de rou. El cel emporprat sobre l'horitzó esbatanat, cobria, com un pal·li immens, tota la cala. El color porpra resplendent i lluminós del Llevant, anava degradant-se en liles i morats fins a un blavós rosat que cobria el Ponent. La disminució gradual dels colors al vessar-se sobre les aigües donava una diversitat tonal a les fluorescències.

Des dels esculls de S'Entrador fins a l'illot de Na Lliteres, lloc preferentment freqüentat per nimfes i sirenes, li arriben a la padrina els cants captivadors amb què les dones d'aigua encisen els mariners. Cants de suaus modulacions, brillants, invasors que t'envolten, que et cobreixen com una cascada, que et posseeixen plenament, que t'embruixen i et tenen per a sempre presoner del seu atractiu poderós. Cants suggerents i enllepidors, sensuals, als afalacs dels quals un no pot deixar de sotmetre's. Cants harmònics, de notes força allargassades, com a tentacles sonors que et furten l'entenent amb els seus xucladors, a vegades dissonants, sincopats i que t'engoleixen com a terbolins tempestuosos. I gairebé sense adonar-se'n, la padrina taral·lejà la tonada de les sirenes. Al seu encís, sobtadament es podruí la trasmudança, el canvi miraculós i irreal...

Tota la cala pareixia que flotava sota una ennuvolada claror blanca que semblava il·lusionària, viva. El mar, la superfície encalmada del mar, reflectí per un moment la llum amb acerades fluorescències i esclafí, com un mirall que es romp i s'esmicola en mil fragments, en terbolins encargolats d'escuma. I del centre de l'esclatada, entre munts d'ones, sorolls de maror i projecció d'esquitxos, emergí, com un Neptú poderós, brillant d'aigua i de llum, nu, muntant un abrivat cavall blanc, impetuós, descabrestat, de llarga crinera ondulant al vent, en Xisco Garrit. Piafava, el cavall, per sortir del clot d'aigua i els seus renills es mesclaven amb els crits encoratjadors del genet i amb els cants perduts de les dones d'aigua. Al seu voltant les ones formaven uns cercles concèntrics que s'allunyaven i es perdien cap a l'horitzó. Al cel esclataven els estels amb esclator d'espines, en una revetlla de focs d'artifici, de colors lluminosos, fluorescents. La padrina, princesa encantada de rondalla antiga, romania al cim d'un monticle d'arena, sotmesa al poder màgic del drac de set caps, ansiosa d'espera, inquieta d'angoixa per l'incertesa d'un esdeveniment futur. El drac la té presonera entre els set caps monstruosos, escopint flamarades per tots els indrets, rugint neguitós, enfurit d'ira.

Ja ve cap a ella el cavall afuat, galopant sobre les aigües, amb el cavaller sorgit del mar, trident en mà, talment com Sant Jordi de contarella, audaç i temerari, a lluitar contra el monstre terrible i furiós. Com a sages bronzents, arriben gavines de totes les contrades per servir d'escorta al cavaller i tenir cura de la seva seguretat. El drac, presentint l'atac del cavaller sortit del mar, preparant-se per a la lluita i per tal de fer més ferotge la seva presència, eriça la crinera de punxes que li cobreix la gropa, i de les set boques surten amb més fúria les llengües de foc, vermelles, vives, com a flors de magraner, d'una forta fetidesa obsessivament adhesiva. La padrina, encimbellada dalt del monticle de sorra, dins la bavarada pestilent, com si la dolça olor dels lliris hagués sofert una fermentació purulenta, encadenada al drac pel poder de l'encís, inhàbil per a tot moviment, sense escapatòria, només té ulls per al genet del cavall blanc que s'apropa desbocat cap a la lluita sobre la fosca del bosc. La lluna, cara de taronja, queda aturada, suspesa, immòbil, encès el seu rostre de lladre impertorbable i fred, mirant sense mirar o, potser, orbes de tant de mirar fosca. Les gavines encoratgen el cavaller amb llurs crits, batent les llargues ales, mentre les sirenes de pits ubèrrims i cua de peix entonen una tonada de lluita per dar-li ànim. Crancs, corns i petxines deixen el seu cau i es llancen a una carrera boja per ésser espectadors del combat.

El cavaller esperoneja el cavall, punyint-lo en els flancs amb els talons. Més que galopar, vola. Renilla el cavall i crida el genet, brardant la fitora amenaçadorament. El monstre eleva la còrpora coberta d'escates rígides, imbricades sobre tot el cos protectorament, mentre les set boques llancen set rugits d'ira. Cueja desficiós.

El cavall arriba al monticle de sorra. El drac, mitjançant els poderosos músculs extensors del coll, li llança un dels set caps, projectant una bavarada de foc al cavaller, però aquest, d'un cop encertat de fitora, el detura. Se claven les tres punxes i tres brolls de sarg vessen del cap del monstre. Se sent un llarg bramul de sofrença. L'esbart de gavines aterra sobre la gropa del drac i, cridaneres, li picossen la còrpora. Llança el drac un altre cap; brunzent com un projectil encès, cap al cavaller que, d'una nova tridentada, el deixa inútil. La bèstia s'inquieta, neguiteja i els seus bramuls paorosos redolen com a trons de tempesta sobre la duna i es perden sobre el mar. Venta la cua i cada cop enlaire un núvol de sorra. El cavall, forçadament excitat, renilla nerviós encabritant-se sobre les potes del darrera. El cavaller s'aferra a la crinera i brandant la fitora es defensa de les investides impetuoses del drac, dels encontres amb els cinc caps que encara resten llançant escomeses de foc i braols enfurits. La lluita esdevé aferrissada. És intrèpid el cavaller i impetuo-

ses les seves abrivades, però també ho són les embranzides del drac. Soltadament cau a terra un altre cap, ferit mortalment. I un altre. Es quadriplica el mugit agònic de sofrença. El cavaller salta sobre la gropa del drac. Aquest, tibants els músculs, convulsionant súbitament les escates, ventant la crinera de punxes, intenta expel·lir el contrari però no ho aconsegueix. Engrapat a les punxes, el cavaller reparteix fitorades als tres caps que encara romanen actius. Les dones d'aigua, espectants, guaiten sobre les ones. Cau ferit un altre cap. I un altre. El drac recula cap a la platja, li manca vitalitat per moure el volum del seu cos, ranqueja. D'una fitorada encertada cau l'últim cap. La bèstia es contorsiona convulsiva amb espasmes d'agonia, enmig de grunys curts, guturals, fins a quedar immòbil, mort. Se romp l'encís i la princesa-padrina recobra la mobilitat. El cavaller, que ha muntat el cavall blanc de llarga crinera, agafa la princesa per la cintura i la puja a la gropa.

Galopen els tres sobre les ones, cap a indrets ignorats, cap a contrades d'encant, cap a recers màgics, on la nuesa no és obscena ni l'amor és pecat, on el paradís no és solament una promesa ni els diners un poder per corrompre la veritat.

Les gavines queden volant sobre Cala Agulla, teixint, amb vol plaent, els somnis de llibertat.

JOAN RAI

PER QUÈ TANTS NO SABEM ESCOLTAR ?

Es fàcil trobar-se amb persones que parlen molt, però no és tan fàcil trobar persones que dominin l'art d'escoltar.

Per què no sabem escoltar els altres? Vegem-ne unes quantes causes.

Sentir-se escoltat és una necessitat que tots tenim. Degut a que s'escolta poc, no ens sentim escoltats i, freqüentment, parlem quan és el moment de deixar que l'altre parli.

No ens han ensenyat a escoltar i ho considerem una activitat que es fa espontàniament. Ni tan sols ens plantejam la pregunta: Sé escoltar el que els altres me diuen?

A vegades volem imposar tan el nostre criteri que no deixem que els altres parlin.

També es dona el cas freqüent que tenim una certa pressa, normalment irracional, per dir qualche cosa. I no tenim cap esment en desbaratar el discurs dels nostres interlocutors.

El creure que som molt importants ens pot dur fàcilment a creure que els altres no ho són i que, per tant, nosaltres tenim l'ofici de parlar i els altres d'escoltar.

A vegades, estam tan centrats en les nostres preocupacions que ens falta gradesa d'ànim per acollir la paraula dels altres.

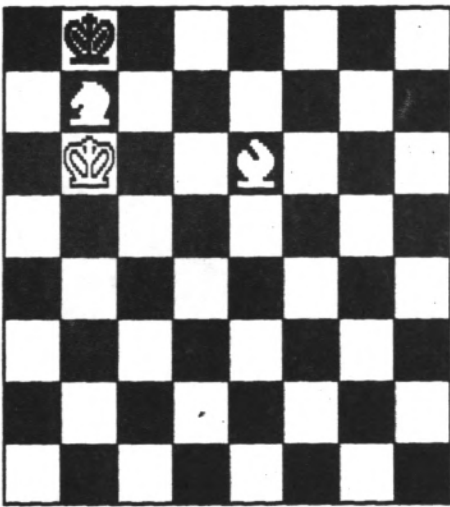
Aquestes i altres causes ens impedeixen d'escoltar i practicar, per tant, unes de les activitats més belles que hi ha a la vida.

ANTONI RIUTORT

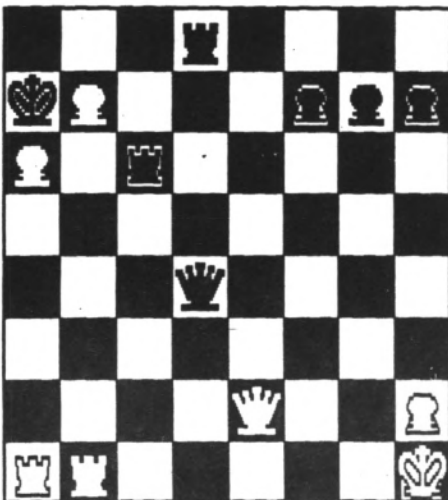
Passatemps

ESCACS

1.- Maniobra final típica del difícil mat amb cavall i alfil. És mat en 4 jugades, si mouen abans les blanques, i en 3 jugades si mouen les negres.

2.- Juguen blanques i fan escac i mat en 3 jugades.

SOLUCIONS ALS PASSATEMPS DEL MES PASSAT

1.- Hi passarà 10 vegades. Quan hi passa la vegada que fa 10 i l'agulla minutera arriba a dalt, són les 11 en punt, i ja no torna a passar per damunt de l'horària.

2.- La paret estarà coberta fins una tercera part a les 11, i ja que la planta es triplica cada hora, a les 12 l'acabarà d'omplir.

3.- Sembrar tres plantes vol dir avançar el procés anterior una hora, per tant, si una planta necessita dotze hores per omplir la paret, tres plantes en necessiten onze.

4.- La distància inicial que els separa no té importància. El problema és equivalent a cercar quants de quilòmetres farà un cotxe que va a 120 quilòmetres per hora contra una paret, un minut abans d'investir-la. Són dos quilòmetres.

5.- Sembla que faltes dades i no és així: sabem que una quarta part de la síndria pesa tres quarts de quilo, per tant la síndria sencera pesarà tres quilos.

IMATGES

